

De Kroetwusj

Colofon

DE KROETWUSJ

Wordt uitgegeven door het IVN-Elsloo en is bestemd voor leden en donateurs. Dit verenigingsblad verschijnt 4 x per jaar en wordt samengesteld door Nel de Geus en Margriet Roberts.

Uw inbreng kan worden gezonden naar Stationsstraat 188, 6181 AM Elsloo; nelladegeus@gmail.com en margriet.roberts49@gmail.com

Bestuurssamenstelling:

Voorzitter: Remi Diris
Secretaris: Frans Stassen
Penningmeester: Martin Meulenberg
Plv. voorzitter: Chris Wolthuis
Plv. secretaris: Harrie Lemmens
Secretariaat: Postbus 575, 6180 AB Elsloo
Tel. 046 – 437 2744
Website: www.ivn/afdeling/ivn-elsloo
Beheer website: Henk Jacobs
Facebook: Angélique Diris

Werkgroepen:

Botanische tuin: Wiel Lemmerling
Vogels: Bert Heijnen
Excursies: Hub de Rooy
Dia-avonden: Chris Wolthuis / Martin Meulenberg
Dassen: Remi Diris
Jeugd: Remi Diris
Bever: Jan Franssen
Communicatie: Henk Jacobs

Uitgifte

De volgende Kroetwusj wordt uitgegeven in december 2023

Kopij inleveren vóór 1 december 2023

Redactie en vormgeving: M. Roberts; N. de Geus

Verantwoording:

De redactie is niet aansprakelijk voor de inhoud van ingezonden artikelen en brieven. De redactie heeft het recht om ingezonden stukken niet te plaatsen. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden teksten aan te passen met als doel de leesbaarheid te vergroten. Een volledige verantwoording is te verkrijgen bij de redactie.

Foto's van de schrijvers indien niet anders vermeld

Foto cover: Pierre Reubsaet

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Van de bestuurstafel	4
Zomerse beverexcursie	8
In memoriam Stuf Kaasenbrood	9
Glimwormen Elise	10
Glimwormen familie Duijkers	11
Knutselmiddag	13
Verschil tussen hoornaars	16
Bijendag	18
Verschil tussen de mei – en junikever	25
Waarnemingen	26
Voorjaarsles	31
Jubilarissen	34
Bodemdiertjes	38
Samenstellen kroetwusj	45
Nieuw moerasperk botanische tuin	47
Heidewandeling	50
Bevers spotavonden voor publiek	55
Diapresentaties	57
Programma werkgroepen	61

Van de bestuurstafel

Remi Diris (voorzitter)

Helaas is ons weer een dierbaar lid ontvallen: Stuf Kaasenbrood. Een bijzonder aardige, vrolijke en kundige man, met een groot hart voor de natuur. Sinds heel lang woonachtig in Elsloo, vele jaren lid van IVN Munstergeleen en sinds enkele maanden ook aangesloten bij onze club - zie elders in dit blad. Ik heb Stuf leren kennen tijdens coronatijd, toen hij mentor was van enkele NatuurGidsen in Opleiding van Munstergeleen. Velen van onze club kennen hem, bijvoorbeeld van het opruimen van plastic langs de Maas, denk aan de wattenstaafjes! Ook heeft hij meegeholpen met de verbouwing en wel met het schoonmaken van alle radiators, zodat ze geverfd konden worden.

Heel kort wat nieuws over het paviljoen en de nieuwe werkplaats: SLL heeft ons laatst laten weten dat de werkzaamheden ergens begin september een aanvang gaan nemen. We zijn in blijde verwachting. De verbouwing van de molenaarswoning is een ander verhaal: op wat kleine dingetjes na is deze geheel afgerond. De foto's die de afgelopen maanden zijn gemaakt zijn verzameld en zullen eerdaags op onze site worden getoond. We hebben diverse vrijwilligers waar we dolblij mee zijn, omdat ze geen urendeclaratie gaan indienen, want dan waren we acuut failliet. M.a.w.: groot compliment en enorm veel dank voor al deze bikkels!

Ik wil graag eens uw aandacht vragen voor de stukjes die in dit blaadje staan, verwijzende naar mooie natuurgebiedjes. Zo heeft Olaf op den Kamp laatst een stukje geschreven over een bosje tussen Göttekaove en kasteel Grasbroek. Angélique en ik hebben dit bosje laatst

bezocht en warempel: een pareltje. Ik zou zeggen: lees onze stukjes, maar ga er ook eens naartoe? Beslist de moeite waard.

De beverwerkgroep is momenteel bezig met enkele wandelingen voor 'het volk' te organiseren, zodat iedereen de kans krijgt een bever in het wild te observeren. Daarnaast is deze werkgroep als eerste aan de beurt om de jaarlijkse activiteit voor de lagere school te organiseren; de eerste gesprekken met de leerkrachten zijn reeds gepland. Helaas hebben we nog niet zelf een opgezette bever gevonden, maar we blijven hopen. Vooralsnog mogen we deze lenen van onze vrienden van IVN Stein.

De dassen hebben zomervakantie. Het dassenweike aan de Scharberg heeft een opknopbeurt gehad. Binnenkort houdt deze werkgroep een vergadering waarin de activiteiten voor de komende winter onder de loep worden genomen, inclusief de dassenwandeling voor groep 8. Niet meer in januari, want dat is begin dit jaar wel een uitdaging gebleken qua temperatuur en verdere weersomstandigheden, maar nu in maart.

Ik ben zelf getuige mogen zijn van hoe onze excursiewerkgroep een wandeling aanvliegt. 27 Augustus vindt de heidewandeling plaats en ik heb het geluk gehad om – volledig bij toeval – Marjo Dullens te mogen vergezellen bij een voorwandeling in dit gebied. Wat blijkt: de wandelingen worden diverse malen (tot wel 5 of 7 keer) voorgelopen: waar zitten bepaalde diertjes (b.v. blauwvleugelsprinkhaan), waar staan bepaalde plantjes (rode dophei, rendiermos), waar zijn de allermooiste vergezichten enz.

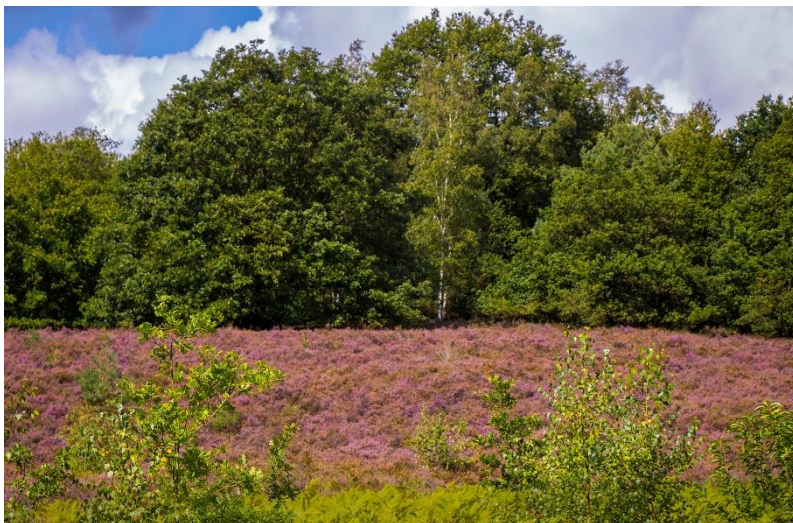

Foto: Pierre Reubsaet

Of, als blijkt dat er ergens in ons bos een boom is omgevallen, dan wordt er fluks contact opgenomen met SBB, die er tot nu toe telkens in is geslaagd de obstakels tijdig te verwijderen. Er wordt dus werkelijk niets aan het toeval overgelaten!

De vogelwerkgroep heeft de afgelopen maanden diverse inventarisaties gedaan, waaronder die van de zwaluwen. Maar daar houdt het niet mee op. Kijk eens naar het jaarprogramma, achterin de Kroetwusj? Daar staat bijv. te lezen dat er op zaterdag 7 oktober de Landelijke Birdwatch-telling wordt gehouden in Meers. En verder nog mooie wandelingen in oktober en november. Trek de (stoute) schoenen eens aan en loop eens mee met deze wandelingen, vergezeld van echte vogelaars!

De tuinwerkgroep heeft naast de themaperken ook het moeras helemaal op orde gebracht. Het ziet er werkelijk

prachtig uit. Ik zou zeggen: ga dat zien. Wees a.u.b. wel voorzichtig in het arboretum: hier zijn een paar gedeeltes die behoorlijk glad zijn gebleken, derhalve zijn er op de houten poorten waarschuwingsbordjes opgehangen. En voor de rest: oei oei oei wat gebeurt er toch veel. We hebben in juli een bijendag gehad voor groep 5: groot succes, volgend jaar weer! De jeugdwerkgroep heeft laatst met de school samengezeten en gezamenlijk een datumschema gemaakt voor het gehele komende schooljaar 2023-2024. Deze data zijn reeds afgestemd met de diverse activiteitenleiders van de schoolgroepen en ook al met vele vrijwilligers, zodat ze rood omljnd in de agenda's zijn opgenomen. Verder zijn de diapresentaties voor deze winter allemaal gepland, worden er wandelingen gegeven in onze botanische tuin, voor bijv. IVN Spaubeek op 2 september en op 17 september voor het Gilde van Tuinbazen. En zo is er nog veel meer.

De grote vakantie zit er nu officieel op. Ik hoop dat u alen de accu goed heeft kunnen opladen en samen met mij en al onze overige natuurliefhebbers, weer ongelofelijk leuke dingen gaat doen vanaf de herfst. Ik wens u veel lees-, kijk- en doe-plezier.

Tot de volgende keer/Kroetwusj.
Remi Diris

Zomerse beverexcursie visvijver Meers

Jan Janssen

Op de warme vrijdagavond van 16 juni 2023 togen de leden Thea, Margriet, George, René, Stuf en Jan van de beverwerkgroep naar de visvijver in Meers, om de daar wonende bevers te observeren. Omdat we werden getipt dat de bevers daar al vóór 21.00 uur de burcht verlaten, werd het aanvangsuur van de excursie op het laatste moment nog met een half uur vervroegd. Dat leverde echter niets op. Of waren we ondanks de vervroeging nog steeds te laat? Wellicht wel, want de eerste bever die we zagen was een naar de burcht terug zwemmende. Hoewel er vanaf dat moment altijd wel ergens in de plas een bever kon worden waargenomen, zat het er niet in om er een van dichtbij te observeren. Dat hadden we mede te danken aan een luidruchtige 'gast'. Hij kon ons met verheven stem niet vaak genoeg vertellen dat hij de bever eerder wel van dichtbij had gezien. Dat hij hierdoor ons de kans op dat geluk door de neus boorde, bleek niet tot hem door te dringen. We kregen deze avond wel diverse bevers te zien, maar helaas allemaal op geruime afstand.

De meegenomen verrekijkers waren geen overbodige luxe. Al met al konden we bij het invallen van de duisternis terugkijken op een geslaagde avond. Het weer werkte perfect mee en de periode dat we geen bevers zagen, trokken onder meer de fuut, reiger en een schildpad onze aandacht. Ook diverse zwaluwsoorten showden hun kunnen bij het drinken in de vlucht. Een zwerm spreeuwen vloog met enige regelmaat voorbij.

Kortom: aan de vijver in Meers vliegt een vogel of scharrelt een hoen; er is altijd wat te doen.

Het zicht vanaf onze stek (zie inzetten) op de beverburcht (zie pijl) aan de visvijver in Meers

In memoriam Stuf Kaasenbrood

Stuf was pas kort bij de beverwerkgroep, maar heeft in die korte tijd een grote indruk achtergelaten bij de leden van de werkgroep. Stuf was een vriendelijke man, die zich graag wilde inzetten voor IVN Elsloo en in het bijzonder voor de beverwerkgroep. Hij was erg geïnteresseerd in het bevergebeuren en keek uit naar het deelnemen aan de geplande activiteiten. Helaas heeft het noodlot toegeslagen en heeft Stuf niet de kans gekregen om zijn bijdrage te leveren aan de beverwerkgroep. Wij wensen de familie veel sterkte bij het verwerken van het verdriet.

De leden van de beverwerkgroep IVN Elsloo

Glimwormenwandeling

Elise De Rooij

Op maandag 19 juni heb ik de glimwormen-wandeling gelopen bij het IVN. Ik had dit nog nooit eerder gedaan dus ik wist niet zo goed wat ik moest verwachten. We verzamelden op een parkeerplaats en daar kregen we al meteen uitleg van Gertie (IVN-gids). Dit vond ik een hele duidelijk uitleg wat het al meteen een leuk begin

maakte.

Toen gingen we met de groep wandelen en we kwamen al snel vuurvliegjes tegen. Ik vond het heel erg mooi om te zien omdat je af en toe zo'n klein lichtje zag vliegen. We liepen een stuk verder en het was gezellig.

Toen kwamen we nog meer vuurvliegjes tegen en hebben we deze proberen te van-

gen. Het kostte wat moeite maar we hadden er een gevangen. Het was heel fascinerend om dat beestje van zo dichtbij te zien. Ik vind de wandeling zeker een aanrader want hij is heel erg leuk en toegankelijk voor iedereen.

Glimwormenwandeling

Siem 8 jaar, Mies 6 jaar en Maartje Duijkers

“Vrijdag gaan we wandelen!”

“Bluh, geen zin in.”

“Maar het is in de nacht!”

“Echt? Waar? In de bosj van Aelse?”

“Jep!”

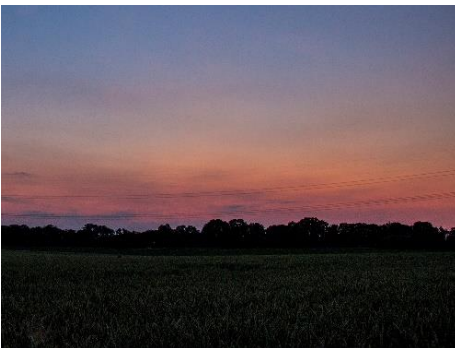
“Ooooh, wat super leuk!”

“En weet je wat we daar gaan zoeken? Glimwormpjes.”

“Huh, bestaan die echt?”

“We zullen zien...”

Op vrijdagavond 22.00 uur stond gids Gertie al op ons te wachten bij de voetbalvelden van VV Haslou. Voor dat we met de zoektocht begonnen, vertelde zij ons van alles over deze vuurvliegjes en glimwormen; in welke periode zie je ze, welke soorten bestaan er, wat eten ze, waar leven ze, hoe herkennen en vinden ze elkaar... Allemaal leuke feitjes over deze kleine insectjes. Ook kregen we foto's en tekeningen te zien zodat we een beeld kregen naar welk beestje we op zoek zouden gaan. Hierna vertrokken we richting het buitengebied van Catsop.

Het schemerde en de lucht was nog warm....
Naarmate we verder liepen door de velden, koelde de lucht af en ging de zon onder. Op een gegeven moment kwamen we bij een klein stukje bos en opeens “pling!”, daar zagen we hem (ja, het was een “hem”). Onze gids had ons namelijk eerder op de avond al verteld dat de mannetjes kunnen vliegen en de vrouwtjes niet. Een piepklein groen ledlampje vloog door de donkere lucht.... “Ze bestaan dus echt! Kom we gaan er meer zoeken!”

We liepen verder en kwamen uit bij een donkere holle weg... “Pling, pling, pling”, overall om ons heen zagen we die kleine zaklampjes langsflitsen.

De vrouwelijke glimwormpjes hielden zich dicht bij de grond, als een klein lantaarntje dat de weg verlicht voor de andere insecten. Het was een sprookjesachtig tafereel. Met een beetje verbeelding kon elk moment een elf of trol achter een boom tevoorschijn komen.

*Van links naar rechts: Siem, Mats, Mies
Foto: Pierre Reubsæet*

We vingen de vuurvliegjes en deden ze in een potje om ze goed te kunnen bekijken. We voerden ze slakken want de gids had ons verteld dat ze daar dol op zijn. Slakken met huisjes waren niet te vinden, maar de naaktslakken die we wel vonden, werden meteen opgepeuzeld door deze kevertjes met hun fluoriderende kontjes.

Sommige glimwormpjes deden hun lampjes uit, waarom weten we niet, maar wanneer je er een blaadje overheen legde, “pling!” dan ging het lampje weer aan. Het liefst zouden we ze mee naar huis nemen, een potje met sterretjes voor op onze kamer.

“Het was een leuke nacht, mama. Dit was mijn wens, een nachtwandeling en dan ook nog glimwormen zien. Samen met allemaal leuke mensen. Gaan we volgend jaar weer?”

De glimwormen in het potje, die hebben we vrij gelaten want die moeten hun batterijtje weer opladen voor volgend jaar. En daar zijn wij, zeker weten!

Knutselmiddag 9 juli 2023

Het was even spannend de 9e juli of de activiteit wel door kon gaan vanwege de dreigende weersvoorspelling en de extreme hitte die dag. De organisatie had het al een week moeten uitstellen vanwege het eindfeestje van de basisschool. Maar gelukkig was de verbouwing van het clubhuis zo ver dat met enig improviseren een en ander binnen door kon gaan. Dat dit weer een geslaagde middag is geworden bewijst de onderstaande reactie van een van de deelnemers en de foto's op de volgende pagina's.

Samen met mijn bff Fenne ging ik knutselen zondagmiddag. We mochten uit heel veel verschillende materialen kiezen en konden dus ook verschillende dingen maken. De bloem van servetjes vond ik ook echt heel leuk! Samen met Fenne heb ik een leuke middag gehad. Dank jullie wel!

Groetjes, Noor Ceulemans (10 Jaar)

Enthousiast aan het werk!

Indrukken van de resultaten en het plezier van iedereen!

Verschil tussen de Europese hoornaar en de Aziatische hoornaar

Pierre Reubsæet

De Aziatische hoornaar is iets kleiner dan de Europese en is grotendeel zwart van kleur in tegenstelling tot de Europese die gele en roodbruine kleuren op zijn lichaam heeft. De Aziatische heeft daarnaast zwarte poten met gele uiteinden en de Europese heeft rode poten. In onderstaande afbeeldingen kan je het verschil goed herkennen.

Op de foto's zie je mij, mijn ogen, mijn vleugels en mijn steelangel. Laat mij met rust, dan laat ik jou ook met rust.

Aziatische hoornaar

Europese hoornaar

Bijendag voor groep 5

Anki Brorens

Op maandagochtend 3 juli verwelkomen we groep 5 in onze botanische tuin en het molenaarshuis voor de bijendag. Het is de 2de keer dat we dit voor deze leeftijdsgroep organiseren. De nodige vrijwilligers staan weer klaar om hun kennis te delen.

De 53 kinderen worden na een korte uitleg in 5 groepen verdeeld en vertrekken dan naar een van de 5 posten. Bij elke post wordt er iets verteld over de verschillende soorten bijen, bij sommigen gecombineerd met knutselen, een quiz en een honingproeverij.

Post 1 Demonstratiekast

Wim en René staan bij de demonstratiekast. Dit is een kast met aan beide zijden een transparante wand

waardoor de bijen tijdens hun dagelijkse werkzaamheden in de kast geobserveerd kunnen worden.

De kinderen stellen diverse vragen over het leven binnen in de kast en krijgen hier uitleg over. Zo leren ze hoe de ontwikkeling gaat van eitje en larve naar bij.

Er zijn verschillende soorten bijen in een volk, er is een duidelijke hiërarchie. De koningin die de hele dag eitjes legt, wel 2000 per dag!

Er zijn duizenden werksters die verschillende taken uitvoeren in de kast, zoals het verzorgen van de eitjes en de larven, het bouwen van de zeshoekige raten, het schoonhouden en de kast beschermen tegen de indringers. De darren, de mannetjes bijen, hebben als taak de koningin te bevruchten en ze helpen met hun dikke harige lichaam het broed warm te houden.

Buiten de kast hebben de werksters het druk met het verzamelen van nectar en stuifmeel. Tijdens het verzamelen hiervan wordt stuifmeel van de een naar de andere bloem gebracht en worden de planten bestoven. Door deze bestuiving zorgen de honingbijen samen met andere insecten ervoor dat de planten vruchten en zaden kunnen ontwikkelen die wij dan weer kunnen eten. De nectar wordt in de kast door de bijen bewerkt tot honing en die wordt natuurlijk ook nog even geproefd! De kinderen zijn zeer geïnteresseerd en begrijpen waarom de bijen zo belangrijk zijn voor ons en in stand gehouden moeten worden.

Post 2 Quiz

Dit stukje is geschreven door Chris Wolthuis.

De les over de bijen, gegeven aan leerlingen van groep 5, geeft altijd weer een speciale voldoening. Het is prachtig om te ervaren hoeveel kennis de leerlingen opsteken tijdens de buitenlessen in de botanische tuin. De leerlingen lopen langs een aantal posten bemand door IVN'ers waar een bepaald onderwerp over bijen wordt uitgelegd. Na een inleidend kort verhaaltje proberen Jo

Moonen en ik de leerlingen te amuseren met een bijenquiz.

Op tien moeilijke vragen die door mij aan Jo gesteld worden, moeten de leerlingen beoordelen of Jo het goede antwoord geeft. Het goede of foute antwoord kunnen ze aangeven door het opsteken van een rode of groene kaart. Jo weet met zijn antwoorden alle aandacht van de leerlingen naar zich toe te trekken en de foute antwoorden worden met veel enthousiasme met

een rode kaart aangegeven, waarbij Jo duidelijk te kennen geeft daarover

een beetje teleurgesteld te zijn. Op de vraag wie de honing namen geeft zoals: heidehoning, bloemenhoning of fruithoning, de supermarkt of de imker, weten de meeste leerlingen dat de naam door de imker wordt gegeven en veel groene kaarten worden in de lucht gestoken.

De quiz van tien vragen is een samenvatting van de informatie die op andere posten door de IVN'ers is gegeven.

Post 3 Wilde bijen

Miriam staat bij het insectenhotel. Zij vervangt haar man Jos, die imker is en er vandaag niet bij kan zijn. Maar Miriam is goed geïnstrueerd en weet veel te vertellen over de wilde bijen die het insectenhotel gebruiken en weet alle vragen van de leergierige kinderen goed te beantwoorden. Ze vertelt wat de kenmerken van een insect zijn: een kop, een borststuk en een achterlijf, 6 poten en meestal 2 paar vleugels. Als je ze wat beter leert kennen zijn het zeker geen enge beestjes, maar mooie, interessante en belangrijke diertjes.

Met mooie foto's en voorbeelden laat ze zien hoe de insecten gebruik maken van het hotel.

Het insectenhotel bestaat uit diverse materialen, zoals holle stengels en hout met gaten erin. In deze ruimtes leggen de insecten een eitje samen met een hoopje stuifmeel dat voor de larven die uit het eitje komen als

voedsel dient. Als de larve is verpopt en een volwassen insect is geworden komt deze uit de opening naar buiten. Er

zijn ook insecten die hun eitje leggen in een holte waar al een ander eitje in ligt. Als hun larve eerst uitkomt eet

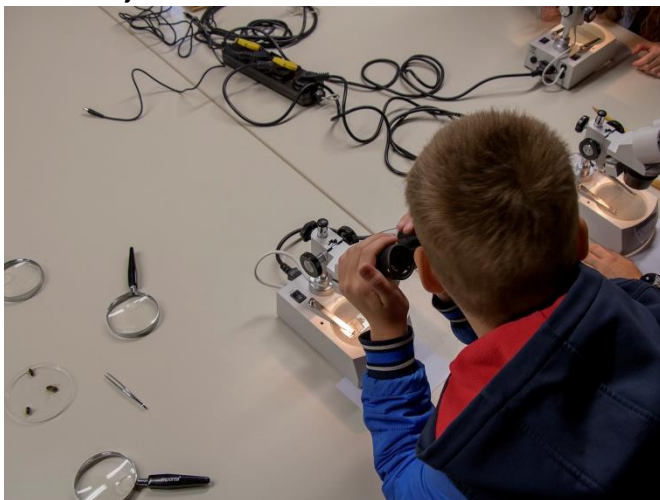
deze het eitje en het voedsel van het andere insect op. Sommige vogels, zoals de bonte specht, zijn ook dol op insectenhôtels. Zij pikken met hun snavel de larven uit de openingen! Om de insecten te helpen kan je zelf een insectenhôtel maken of kopen en in de tuin of bij de school ophangen.

Na de bijenochtend vertelt een van de leerlingen bij een toevallige ontmoeting aan Miriam dat ze een werkstuk over bijen heeft gemaakt en er een 8 voor kreeg!

Post 4 Microscopen

Op de 1ste verdieping van de molenaarswoning gaan we de details van de honingbij bestuderen.

De meeste kinderen hebben wel eens een bij of hommel gezien, maar ze vliegen te snel om ze goed te kunnen bekijken.

Eerst wordt een korte uitleg over de belangrijkste kenmerken van de bijen gegeven.

Ze hebben een lijf dat helemaal bedekt is met haren. Hier blijft het stuifmeel aan vastzitten zodat het van de ene naar de andere bloem wordt gebracht.

Een bij heeft 5 ogen; 2 grote facetogen om de omgeving te kunnen zien en 3 kleine puntogen om zich te kunnen oriënteren.

Voor op de kop zitten 2 antennes die gebruikt worden om te voelen, te ruiken en te horen.

Ze hebben 4 vleugels en kunnen in hun korte leven ongeveer 800 km vliegen! De 6 poten hebben een klauwtje en een zuignapje waarmee ze zich goed kunnen vasthouden.

Om zich te verdedigen hebben ze een angel met een gifzakje eraan.

Met hun lange tong zuigen ze nectar op uit de bloemen.

Om al deze onderdelen van de bij goed te kunnen bestuderen hebben we 6 microscopen opgesteld, met een deel van de bij onder elk preparaat.

Een voor een mogen de kinderen door de microscopen naar de verschillende onderdelen kijken. Voor sommigen is het even schrikken als ze een uitvergroete poot of angel zien, maar al snel is iedereen geboeid aan het kijken. Door te rouleren komen alle kinderen aan bod en na het bekijken mogen ze gaan tekenen wat ze hebben gezien. Dat levert mooie tekeningen op!

Post 5 Knutselen

Na het krijgen van al die informatie is het tijd om even zelf aan de slag te gaan en wordt er geknutseld. Na een korte uitleg gaan de kinderen aan de slag, geholpen door de 4 vrijwilligers. Met gele pluche bolletjes, che-nille draad, plakoogjes en vleugeltjes maken ze een schattig bijtje. De kinderen kunnen het naar eigen

inzicht nog verder versieren. Dit levert aparte en mooie bijtjes op. De bijtjes worden op een stokje geprikt en kunnen als plantensteker gebruikt worden.

De kinderen doen allemaal hun best om er iets moois van te maken. Zo heeft groep 5 een mooi eigen bijenvolkje gemaakt, met een beetje hulp van het knutselteam. Voor degene die snel uitgeknutseld zijn hebben we nog informatiekaarten over diverse bijen en hommels. Hierop zijn de onderlinge verschillen goed te zien. De kinderen zijn erg enthousiast over deze ochtend. Ze hebben op een leuke manier veel geleerd!

Als afsluiting krijgen ze allemaal nog een glaasje fris en een appel aangeboden. Met alle tekeningen en geknutselde bijen lopen ze na een leuke en leerzame ochtend

weer terug naar de school.

Met dank aan Rien Pijpers voor de appels en stichting de Rollen voor het uitlenen van 4 microscopen.

Verschil tussen mei- en junikever

Pierre Reubsæet

De meikever is 20 tot 30 mm groot en de junikever is 15 tot 18 mm.

De kleur verschilt en de junikever is helemaal behaard terwijl de meikever zijn hoofd alleen behaard heeft.

meikever

meikever

junikever

junikever

Waarnemingen

Soldaatje (*Rhagonycha fulva*)

Nel de Geus

Deze zat op het boerenwormkruid, in Maasmechelen langs de Maas. Kleine rode weekschildkever, ook wel soldaatje genoemd. Niet heel speciaal maar wel een echt zomerse foto...

Hommel op een rode zonnehoed

Korstmossen

Late meidoornspanner (*Theria rupicaprarria*)

Pierre Reubsæet

Dit is een nachtvlinder uit de spanner-familie. De spanwijdte bedraagt tussen de 28 en 30 mm. Heeft meidoorn en sleedoorn als waardplant. In Nederland een zeer zeldzame soort, maar ook deze weer in mijn eigen tuin gefotografeerd.

Rups Witvlakvlinder (*Orgyia antiqua*)

Nic Diris

Ik vond deze rups in mijn tuin in Urmond. Nog nooit gezien.

Prunusspanner (*Aleucis distinctata*)
Gertie Cordewener

De prunusspanner is een nachtvlinder uit de spanner - familie.

Hij heeft meidoorn als waardplant en vliegt zelfs in maart t/m mei. De rups is te vinden van mei tot juli en overwintert als pop. In Nederland een zeldzame soort, maar ik heb hem dan weer mooi in de tuin gehad.

**Beuk in herfst-
pracht**

Gertie Cordewener

Onze rode beuk bij de ingang van het kasteelpark laat zien hoe de sapstroom langzaam maar zeker af neemt in de herfst.

Eerst wordt de rode kleur eruit gehaald. Daarna wordt hij bovenin kaal, in het midden dorre bruine bladeren en onderin een krans van groengeel blad

Een paar spinnen...

Gertie Cordewener

De huiszebraspin (*Salticus scenicus*)

4 juni 2023

De huiszebraspin, ook wel zebraspringspin of harlekijntje, komt voor in het Holarctische gebied, inclusief Nederland en België, en kan op zonnige dagen op vrijwel iedere muur worden aangetroffen zelf in de winter. Bij bedekt weer houden ze zich schuil in spleten. De spinnen zijn tussen de 5 en 7 mm. groot. Kenmerkend voor de springspinnenfamilie zijn hun zeer grote en sterk ontwikkelde voor- en middenogen. Ze hebben hierdoor een zeer goed gezichtsvermogen. Ze jagen dan ook voornamelijk op zicht en bespringen hun prooi.

De basiskleur is donkerbruin tot zwart. Het voorlichaam heeft lichte zijranden en van boven tussen de achterste ogen witte vlekken. Het achterlichaam is zwart met vooraan een baan en 2 in het midden onderbroken parallelle dwarsbanden van witte schubharen ongeveer even breed als de donkere tussenruimtes.

Muurzesoog (*Segestriidae*)

23 juni 2023

Typerend voor de familie Segestriidae is het langwerpige cilindrisch gevormde achterlijf, en de rusthouding, met 3 pootparen naar voren gericht.

Herkenning:

Lichaamslengte vrouw 10-13 en man 9-11mm.

Voorlichaam donkerbruin, meestal duidelijk behaard.

Tekening donker achterlichaam is door een lichte middenstreep achteraan gescheiden in 2 helften

Leefwijze:

Segestriidae maken een buisvormige schuilplaats in hopen, tussen stenen of schors. Vanuit de trechtervormige opening van deze woonbuis lopen meerdere signaaldraden stervormig naar buiten. De spin wacht in het donker de prooi af, waarbij de voorste 3 pootparen naar buiten steken. Wanneer een prooi een signaal draad raakt, schiet de spin razendsnel naar buiten om de prooi te overmeesteren.

Voorjaarsles

M. de Rooy

Op 24 mei vond traditioneel weer de voorjaarsles plaats voor groep 7 van de basisschool. Ook dit jaar weer georganiseerd door een, zoals altijd, enthousiaste Frans Pepels. Hij weet elk jaar weer vrijwilligers te vinden die bereid zijn om de 5 posten te bemensen. Ook nu weer een post in de **botanische tuin** waar Claude met veel elan vertelde over de aanwezige planten en de nieuwe inrichting van de tuin.

Bij de **Terhagenbrug**, bouwjaar 1864, kregen de kinderen informatie van Frans Stassen en Jo Verleng over klinkverbindingen, een korte geschiedenis van het spoor, het verdwenen station en de verzakking van het spoor in 1892. Verder kwamen het wegwuis en de hoogstamboomgaard ter sprake.

Remi stond opgesteld in het **theehuisje** waar natuurlijk heel veel over de historie van het theehuisje te vertellen viel maar ook over de historie van het landschapspark. Margriet kreeg ook nog even de kans hun te wijzen op de planten die bij het theehuisje staan en van Remi kregen ze uitgelegd hoe ze een fluitje konden maken van gras.

Frans Pepels zelf liet de kinderen bij het **Terhagen pötje** ervaren hoe de bewoners van Terhagen vroeger water moesten halen met een juk en 2 emmers. Hij vertelde over het viaduct dat de kasteelheer speciaal liet bouwen omdat de vrouwen uit Terhagen niet door het park mochten lopen om bij het pötje de was te doen. Hij wees er ook op dat het water uit de bron nu niet meer te drinken is in tegenstelling tot vroeger, vanwege teveel gifstoffen die erin zitten.

Last but not least konden de kinderen bij Hub en Pierre horen hoe Elsloo aan zijn naam is gekomen. Vanwege de vele zwarte elzen die hier staan. De vijver waar zij staan heet de “**Wierd** en wordt gevoed door de Hemelbeek. Speciale aandacht voor de tulpenboom waarvan maar 1 exemplaar in het park staat. De Indianen maakten daar kano’s van. Even buiten het park werd de kinderen gewezen op de duiker die onder het kanaal doorloopt naar de Maas en die dienst doet als er bij hevige regenval teveel water het park inloopt.

Na zoveel informatie die de kinderen moesten verwerken, werden ze beloond met een lekkere appel en een beker limonade.

Fluitjes maken van gras

Jubilarissen Algemene Ledenvergadering d.d. 2 maart 2023

Remi Diris

Tijdens de ALV op maandagavond 20 maart 2023 werden de jubilarissen, bij onze vereniging leden die meer dan 25 jaar lid zijn, gehuldigd. Dit jaar waren het er 3: Chris Wolthuis, Marion Drent en Victor Lampe. Victor had in verband met een verwonding van tevoren aangegeven niet zeker te zijn of hij de ALV wel bij kon wonen, het zou afhangen van zijn energieniveau op dat moment. Tot onze grote blijdschap is hij toch gekomen. We hebben de huldiging naar voren gezet in de agenda, zodat hij daarna op elk gewenst moment alsnog eerder naar huis kon gaan, wat ook is gebeurd. We hebben de huldiging op gepaste wijze plaats kunnen laten vinden en hen allen in het zonnetje gezet. Precies 2 weken later is Victor overleden. Later bleek dat ook René van Hees in aanmerking kwam voor huldiging. Overleden op 1 april 2020, was hij toentertijd al 26 jaar lid, maar niet gehuldigd. Tijd om deze fout recht te zetten.

Chris Wolthuis

Eind vorige eeuw was mijn vrouw reeds lid van de tuinwerkgroep. Ik was toentertijd genegen om voor haar wel eens iets rond te brengen naar de leden en ook ging ik wel eens met haar mee naar de botanische tuin. Ik heb altijd heemkunde als grote hobby gehad (ik heb jaren rondleidingen gegeven op de ruïne van kasteel Stein), maar ik ben ook een grote tuinliefhebber. Derhalve werd ook ik uiteindelijk lid van IVN Elsloo en nam daarbij zelfs plaats in het bestuur als plaatsvervangend voorzitter. Voordien werden beslissingen altijd genomen

door enkel het dagelijkse bestuur. Dit had echter tot gevolg dat binnen de club het gevoel heerste nergens bij betrokken te worden. Vandaar dat toen de beslissing is genomen om ook de werkgroepleiders als 'behorende bij het bestuur' te beschouwen. Met als gevolg dat ook via hen alle leden op de hoogte zijn van de gebeurtenissen/voornemens en invloed kunnen uitoefenen op de beslissingen. Ik ben altijd heel blij geweest met deze stap en hoop dat dit ook in de toekomst zo blijft functioneren.

Waar ik bijzonder trots op ben, is de tuindatabase. Deze is het afgelopen jaar met een grote inspanning helemaal op orde gebracht, waarmee de administratie van het onderhoud van onze botanische tuin op een professioneel niveau is gebracht.

*Van links naar rechts: Victor Lampe en Marion Drent,
Chris Wolthuis
Foto: Pierre Reubsæet*

Belangrijk is dat de oude opzet van de perken à la Piet Habets in stand dient te blijven, ik was er zeer gelukkig mee dat dit ook Zo weten we nu precies wat en wanneer er besteld moet worden, welke naambordjes er nog verzorgd moeten worden, wat en wanneer er gezaaid moet worden, enz.

Belangrijk is dat de oude opzet van de perken à la Piet Habets in stand dient te blijven, ik was er zeer gelukkig mee dat dit ook na de renovatie van de tuin (i.v.m. aanslag van de buxusmot) is gehandhaafd.

En hierbij een korte oproep namens deze jubilaris: het onderhouden van perkjes in de botanische tuin is een ontzettend leuk iets. Elke woensdagochtend van 10 tot 12 uur. Met na afloop een gezellige nazit.

Ik nodig tuinliefhebbers uit om de tuinwerkgroep te versterken

Marion Drent en Victor Lampe

Na diverse omzwervingen kwamen wij vanuit Eckelrade (waar we allebei al in 1986 lid werden van IVN Margraten) in 1994 terecht in Elsloo. In 1998 zijn we ook hier lid geworden van het IVN. Eerst als ondersteunende leden, maar al gauw hebben we meegedaan aan de Natuur Ouders cursus. Victor wist de tuinwerkgroep snel te vinden, waar hij met hart en ziel aan heeft meegewerkt. Marion: ik heb altijd groene vingers gehad en heb mijn hele carrière bij een tuincentrum gewerkt, tot op de dag van vandaag. Tijdens mijn opleiding moest ik in 1985 een stage lopen. En die heb ik gehad.... in de botanische tuin van IVN-Elsloo! Tussen de betaalde krachten van gemeente Stein en onder auspiciën van Piet Habets. Ook toen werd er overigens al aan zaaduitwisseling gedaan met de hele wereld.

Victor werkte de laatste 13 jaar als zzp'er, met natuurwerkzaamheden. Scheren van heggen, kappen van

bomen, onderhoud tuinen, enzovoorts. Hij wist enorm veel van de natuur. Van dieren, kruiden, struiken en van bomen. Natuurlijk werd er veel in de natuur gewandeld met mij en onze kinderen Kobus en Lukas, die vroeger altijd zeiden: "*we hebben een 'overdosis' natuur van jul-lie gehad*". Maar achteraf zijn ze heel blij met deze brede kennis!

René van Hees

René was een echte natuurmens. Alleen of met de kinderen zat hij altijd wel ergens in het bos. In die tijd heeft hij, samen dhr Bollen uit Catsop, een film gemaakt met wel 80 verschillende paddestoelen die hij in het Els-loose Bos heeft gevonden. Ook bezocht hij met ons ge-zin regelmatig de plek in het bos waar tijdens de oorlog een vliegtuig was neergestort.

René is in 1994 lid geworden van IVN-Elsloo en hij sloot aan bij de toenmalige jeugdwerggroep. Via René is er een jeugdjuk gemaakt, waarna ze de kinderen bij het Terhagerpötje met emmers water konden laten

sleuren. Hij bezocht alle dia-lezingen en genoot erg van dochter Daniëlle als hij haar in de pauze met briefjes en drankjes in de weer zag. In 2020 is René, als één van de eer-sten in Elsloo, aan corona overleden.

Het waren roerige jaren en hem in het zonnetje te zetten, is toentertijd he-laas onder de kar geko-men.

Foto: fam. van Hees

Maar gelukkig blijft 'R. van Hees' nog steeds lid, zij het dat de R nu staat voor zijn echtgenote: Ria. Later bleek dat ook René van Hees in aanmerking kwam voor huldiging. Overleden op 1 april 2020, was hij toentertijd al 26 jaar lid, maar niet gehuldigd. Tijd om deze fout recht te zetten.

We hebben de huldiging op gepaste wijze plaats kunnen laten vinden en hen allen in het zonnetje gezet. Precies 2 weken later is Victor overleden.

Bodemdiertjesdag

Pierre Reubsaet

In het kader van de educatiedagen tussen het IVN en de school in Elsloo moest er natuurlijk ook een bodem- / waterdiertjesdag komen en wel op 19 juni. Ik mocht aan de slag als kartrekker van deze dag. Kijken wat we nodig hebben en waar halen we het vandaan? Hoe gaan we het doen? School informeren enz. enz. Wat voorop stond was dat de kinderen iets moesten kunnen doen met hun handjes en niet teveel hoefden te luisteren naar een theoretisch verhaal.

De vrijwilligers die deze dag de tafels zouden bezetten om de kinderen wegwijs te maken in de bodemdiertjes waren snel gevonden. Alles zou in de IVN-tuin gebeuren.

Bij het vooroverleg werd hun verteld wat de opzet was en iedere groep ging aan de slag en maakte zijn eigen opzet hiervoor.

We hadden een post bij de composthoop, bij de vijver, een knutselpost en natuurlijk de catering post.

Om het kort te houden; een geweldige dag dankzij de creativiteit en inzet van de vrijwilligers. De kinderen

beleefden veel plezier net zoals de mensen bij de posten.

Anki – Jet – Ben – Paul – Angélique – Fanny – Els en Thea nogmaals bedankt.

Een impressie van deze prachtige dag.

Composthooppost

Jet Lancee en Anki Brorens

In een hoek van de tuin, naast de composthoop laten we de kinderen kennis maken met verschillende beestjes die in en op de bodem leven. In Afrika heb je de Big Five, maar wij hebben onder onze voeten de Tiny Ten! Er speelt zich van alles onder onze voeten af waar we niet bij stilstaan. Het is een soort safari, allemaal beestjes die er leven, opruimers, jagers en rovers. Ze werken samen, maken ruzie, eten elkaar soms op, jagen en planten zich voort. Voor ons zijn ze heel erg belangrijk en nuttig. Ze eten resten van planten en dode dieren op en zorgen hierdoor voor voedingstoffen voor nieuwe planten. Ze graven en woelen de grond om waardoor deze luchtig wordt en mengen de aarde. Zo houden ze de grond gezond. Samen met schimmels en bacteriën ruimen ze plantenresten op.

Ze helpen ziekteverwekkers in de bodem te bestrijden en het water te zuiveren. Een gezonde bodem neemt het water van regenbuien op, zo heb je nog wat voor later in een droge zomer.

De bovenste 30 cm van de grond bestaat uit een laag die al eens door een bodemdier is opgegeten en weer uitgepoept!

Een aantal van de Tiny Ten hebben we al van tevoren gevangen, omdat veel van het bodemleven vanwege de langdurige droogte momenteel erg diep onder de grond zit. Zo is het mogelijk om slakken, pissebedden en duizendpoten van dichtbij te bekijken. De meeste kinderen vinden het zelfs leuk om een slak over hun hand te laten kruipen. In een bak met compost en grond kan er gezocht worden naar beestjes, en met een schep wordt er in de grote composthoop gegraven, waar spinnen, kevers, pissebedden en duizendpoten worden gevonden. En mieren zijn er ook volop te zien.

Over alle gevonden beestjes wordt wat informatie gegeven.

We laten de kinderen uitrekenen hoeveel boterhammen ze op een dag moeten eten als ze net als een slak de helft van hun lichaamsgewicht per dag zouden moeten eten. Er gaan 40 sneetjes brood in een kg, dus reken maar uit!

We meten de afstand die een slak per uur loopt (5 meter), wij doen dit in een paar seconden.

De langste regenworm die ooit is gevonden in Afrika was 22 voeten lang, dit moet natuurlijk ook nog even uitgemeten worden met de eigen voeten.

Na nog wat tips over hoe je de tuin aantrekkelijk maakt voor bodemdiertjes (weinig tegels, rommelige hoekjes met bladafval en takken, een composthoop maken) gaan de kinderen verder naar de volgende post.

Ons doel was de kinderen enthousiast te maken voor bodemdiertjes en dat is gelukt!

Oh ja, de bodemdiertjes die we gevangen hebben worden weer vrijgelaten en kunnen zo nog wat nuttig werk verrichten in de tuin.

Knutselpost

Angélique Diris en Fanny Meijers

Eiertrays verzamelen en sjablonen maken. Houten prikkertjes, viltstiften, plaksel en zo meer klaarleggen voor de grote dag. Alles nog eens nalopen. Nee, niks vergeten. Fanny en ik hadden alles op tijd klaar voor de knutselactiviteit tijdens de bodemdiertjesdag. Gelukkig was het deze dag niet meer zo ontzettend warm als de dagen daarvoor. De kids van groep 3 vonden het knutselen erg leuk en waren enthousiast. Om de beurt vertelden Fanny en ik wat de bedoeling was.

Iedereen mocht een rupsje met de naam “Pieremier” maken. Met alle kleuren viltstiften gingen ze aan de slag. Sommigen maakten het voorbeeld na, maar de meesten lieten hun fantasie de vrije loop. Zo kwamen er

regenboogrupsjes, kattenrupsjes en bonte kleurrijke exemplaren tevoorschijn. De kids die wat sneller klaar waren kregen nog de mogelijkheid om met strass- steentjes de rups te versieren. Volgens de kinderen waren dit “echte diamanten”. Met een prikkertje werden de rupsjes in de eier-tray geplaatst. Na afloop mocht iedere groep deze meenemen naar school.

Al deze bijzondere rupsjes moeten wel heel bijzondere vlinders voortbrengen, toch? Laat het maar weten als je een vlinder ziet in regenboogkleurtjes of met kattenharen. Of wie weet, een vlinder met diamanten. Hou de tuin maar in de gaten. Ik ben benieuwd.

Vijverpost

Ben Beulink en Paul Martens

Ook Ben en Paul wisten de kinderen te boeien met “koeleköpkes”. Hoe uit kikkerdril een echte kikker groeit.

In glazen bakken konden ze zien wat er zoal krioelt in het water van beken en vijvers. Watervlooien, schaat-senrijdertjes, poelsslakken, bootsmannetjes enz. De kinderen vonden het spannend en waren zeer geïnteresseerd en verrast.

Kroetwusj samenstellen

Chris Wolthuis en Pierre Reubsæet

Ook dit jaar heeft een groot aantal vrijwilligers van IVN Elsloo weer de “Kroetwusj” verzorgd op Maria Hemelvaartsdag. De samenstelling kan per streek verschillen maar in Elsloo bestaat die uit: boerenwormkruid, duizendblad, alsem, koninginnekruid en notenblad. De kroetwusj wordt in huis, schuur, stal of bij voordeur opgehangen om onheil af te wenden zoals ziekten of bliksemingslag. De oude kroetwusj wordt dan verbrand. Een aantal vrijwilligers had al vooraf het een en ander geplukt zodat men meteen kon beginnen met het samenstellen.

Foto: Pierre Reubsæet

Anderen werden weer op pad gestuurd om nog ontbrekende en nieuwe voorraad te halen.

Na zo'n 2 uurtjes bezig te zijn geweest waren 120 stuks klaar die naar de Mariakerk gebracht konden worden. Een mooi resultaat.

*V.l.n.r.: Dily Sniekers, Martin Meulenberg, Chris Wolthuis,
Ria van Hees
Foto: Pierre Reubsaet*

IVN krijgt veel waardering voor het verzorgen van de veldboeketten en we hopen dat we het plukken en samenstellen van de “kroetwusj” nog lang kunnen voortzetten.

Totstandkoming nieuw moerasperk van de Botanische Tuin Elsloo

Wiel Lemmerling en René Baggen, IVN-tuinwerkgroep

Voorjaar 2021 is door SLL het zgn. “Leader Project” van start gegaan. Dit kwam erop neer dat SLL een aanzienlijk bedrag ter beschikking stelde voor het op orde brengen van onze Botanische Tuin. Hierin werd ook een deel voor de restauratie van zowel de moerasvijver als de vijver bestemd. In april 2021 hebben wij, als tuinwerkgroep, een eerste gesprek gehad met wijlen Victor die de renovatie van de moerasvijver voor zijn rekening zou nemen met hulp van de tuinwerkgroep. De meeste vrijwilligers weten nog wel wat voor een woestenij dit perk was. Normaliter werd het door Victor of Leon één keer in het voorjaar met de bosmaaier gemaaid en opgeschoond, waarbij onze nestor Lei hand- en spandiensten verrichtte. Helaas moeten ook wij prioriteiten stellen en hebben eerst de vijver onder handen genomen, wat een heidens karwei is geweest. Met de gratis hulp en het advies van deskundige Lei Hermans, een specialist op het gebied van o.a. betonlekkages, en met hulp van onze tuinwerkgroep was de vijver binnen ’n aantal weken weer op orde; deze ziet er nu als nieuw uit (kosten ± € 1000,--). Chapeau voor onze vrijwilligers. Afgelopen najaar had SLL voor het complete Kasteelpark/Botanische Tuin enz. een zgn. “Erfgoedweekend” gepland. De botanische tuin zag er toonbaar uit m.u.v. het moerasperk. Goede raad was duur want dit erfgoedweekend was door SLL al gepland op 9 en 10 oktober 2021 en het moerasperk verdiende echt geen schoonheidsprijs. Met de hulp van Victor en onze vrijwilligers hebben wij het moerasperk deels opgeschoond en er ’n aantal nieuwe water/moerasplanten ingeplant. Vroeg in dit jaar zijn we gestart met het echt

schoonmaken/leeghalen van het moerasperk. Dit hebben we geweten. De vrijwilligers vroegen zich af “waar zijn we mee bezig”? Karrenvrachten blubber, plantenresten, modder etc. hebben we met vereende krachten en hulptroepen moeten afvoeren. Vervolgens met de hogedrukspuit de zaak schoonspuiten en er verschijnt iets dat lijkt op een “Romeinse ruïne”! Navraag bij oudgedienden leert ons dat dit kunstwerk in de prille beginfase van de heemtuin tot stand is gekomen onder leiding van wijlen Piet Habets met hulp van de gemeente Stein.

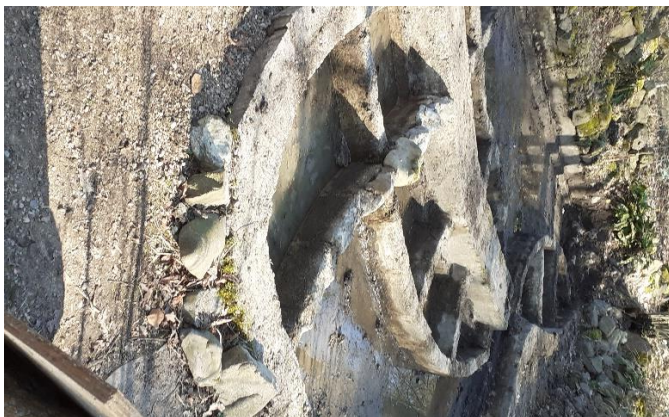

Foto: Wiel Lemmerling

Nu werd het tijd voor 'n plan de campagne. Na ingewonnen advies bij Aquatica, vijver- en tuinspecialist in Schimmert, Op de Bies, hebben wij met vijver- en moerasdeskundige Jeroen Seelen het plan van aanpak besproken. Zijn kostenplaatje voor de totale klus viel wel effe tegen; ongeveer € 2000,--.

Allereerst een partij lavastenen besteld via Jeroen, 3 bags van ± 1100kg per stuk, kosten € 900,--. Vervolgens bij leverancier te Roosendaal geïnformeerd wanneer en hoe laat de bags in Elsloo zouden arriveren

zodat een IVN-er de truck met oplegger het kasteelpark kon binnen loodsen. Na wat getelefoneer heen en weer - de truck mocht niet over de brug - werd met de chauffeur afgesproken dat hij op vrijdag 28 april 2023 de bags beneden voor de brug zou lossen.

De chauffeur zou zich telefonisch melden op die vrijdag bij René voor het openen van de poort, zodat wij de komende dagen de lava in het moerasperk konden deponeren. Hier komt het verhaal van Harrie Lemmens in de laatste "Kroetwusj" opeens tot leven, want noch René noch Wiel waren hiervan op de hoogte. Nog sterker: René mailde op zaterdag 30 april aan Wiel "De lava is gaan stromen en ligt al in het moerasperk"! Verbazing alom en hadden wij effe mazzel. Het resultaat mag gezien worden, doch het moerasperk is nog niet helemaal klaar. Komende maanden gaan we verder met de aanplant en afwerking.

Foto: José van der Bijl

Nogmaals dank aan alle vrijwilligers/medewerkers bij dit project.

Wandeling over de Mechelse Heide 27 augustus 2023 o.l.v. Marjo Dullens

Frans Stassen

De Mechelse Heide (7 km²) maakt deel uit van het Nationaal Park Hoge Kempen, groot 127 km². Er zijn diverse toegangspoorten met een eigen thema. Het thema van Mechelse Heide is wandelen. Het gebied is ontsloten door gescheiden wandel- en fietspaden. De mens heeft het gebied mede gevormd: aanleg van den- en bossen voor stutten in de mijnen en winning van zand.

We gaan op weg en stuiten al spoedig op een verrassing op ons pad: heksenboter, een slijmzwam. Heksenboter kan zich verplaatsen, maar om dat vast te stellen ontbreekt ons de tijd.

heksenboter

We bekijken de grove den; het bovenste deel van de stam is bruin. Dit is typisch voor deze soort. Het hout is erg geschikt voor het stutten van pijlers in de kolenmijnen. Voordat het breekt kraakt het (spreekt voordat het breekt), waardoor de mijnwerkers gewaarschuwd worden voor mogelijke instorting. Een nadeel is dat de stammen niet mooi recht zijn. De Corsicaanse den heeft wel een kaarsrechte stam, maar die kraakt niet voordat hij breekt.

Tussen de dennen staan bomen en struiken die hier niet thuishoren (invasieve exoten): Amerikaanse eik en

vogelkers. Een onderdeel van het beheersplan is het verwijderen van deze soorten.

De volgende tussenstop is bij het ven onder de Berg. Dit is een laagland hoogveen-gebied, uniek in Europa en maakt daarom deel uit van het Natura 2000 gebied. Het veen

kan bestaan door een nat voedselarm en zuur milieu. Bedreigingen zijn stikstof(verbindingen) en droogte. Het gebied is bedekt met veenmos, dit sterft van onderen af, maar door het zure milieu rot het niet, waardoor de koolstof niet als CO₂ of methaan de lucht in gaat maar gebonden blijft in het veen.

Als de heide niet beheerd wordt, verandert hij na verloop van tijd in bos. De volgende beheersmaatregelen worden hier toegepast: begrazen door schapen, plaggen, maaien en afbranden. Welke methode toegepast wordt hangt af van de toestand van de heide.

Onderweg zien we de blauwvleugelsprinkhaan, een sprinkhaan die door zijn bruine kleuren supergoed gecamoufleerd is, maar wanneer hij opvliegt zijn de blauwe achtervleugels goed te zien.

Verderop zien we rode dopheide met zijn kelkvormige rode bloempjes. En nog iets verder rendiermos en schapenzuring.

rendiermos

Voordat we het gebied verlaten genieten we nog vanaf een heuveltop van het prachtige uitzicht over de bossen met de terrils (mijnsteenbergen) en schachtbokken in Eisden; aan de andere kant is een groot deel van Nederlands Zuid-Limburg te zien.

De gezellige afsluiting bij de Salamander

Foto: Marjo Dullens

De deelnemers hebben dankzij de deskundige begeleiding door Marjo een mooie en leerzame wandeling gehad.

Overige foto's: Pierre Reubsaet

Beverspotavonden voor publiek

Jan Janssen

Eind augustus/begin september stond het spotten van bevers voor publiek op het programma van de beverwerkgroep. Dit vond plaats bij de grindplas in Meers. Deze visvijver leent zich, door het ruime uitzicht, bij uitstek voor het waarnemen van de beverfamilie, die zich daar jaren geleden gevestigd heeft. Onder leiding van Jan Janssen gingen op twee avonden een groep geïnteresseerden op pad.

Op zaterdagavond 26 augustus om 20.00 uur was de opkomst, mede door het wegblijven van twee aangeelde personen, klein. De thuisblijvers hadden echter ongelijk. De deelnemers hoefden niet lang stil te zijn en te zitten. Na enkele minuten waren verschillende bevers te zien. Hogepunt was een naar de burcht terug zwemmende bever met een grote tak tussen de tanden (zie foto). De deelnemers trokken na het vallen van de avond tevreden huiswaarts.

Voor zaterdagavond 2 september hadden zich, buiten een aantal werkgroep leden, vijf personen aangemeld. De deelnemers aan deze tweede sessie hadden minder geluk dan die aan de eerste. Er waren weliswaar bevers te zien, maar ze bleven ver uit de buurt van onze observatieplek. Daardoor konden de deelnemers slechts een glimp opvangen van de bevers.

Van een mislukte avond kon echter geen sprake zijn. Ook zonder grote beveractiviteit is het goed toeven aan de waterkant. Bij een aangename temperatuur konden de deelnemers twee avonden genieten van de rust en de mooie aanblik van de plas bij zonsondergang. Hierin spiegelen de bomen en wolken zich in het nagenoeg rimpelloze water. In alle rust zwemmen watervogels

hun rondje en roeren de vissen hun staart. Zelfs zonder bever blijft er genoeg om van te genieten. Dat is de les die de deelnemers met elkaar trokken.

*Beverspotters zien (zie pijl en inzet) een bever met een tak in de mond voorbij zwemmen richting burcht
Foto: Thea van der Gugten*

Maas, omgeving Meers

Foto: Nel de Geus

Diapresentaties seizoen 2023 – 2024

Chris Wolthuis, Martin Meulenberg

Maandag 2 oktober a.s. starten wij weer met een nieuwe serie van zes lezingen in het Maaslandcentrum; aanvang 20.00 uur.

Zoals gebruikelijk vinden alle diapresentaties op de eerste maandagavonden van de maanden oktober t/m maart plaats, behalve in januari (dit wordt maandag 8 januari, eerste maandag is Nieuwjaarsdag). Aansluitend op de presentaties is er weer een bus-wandeltocht waarvan de datum is vastgesteld op zaterdag 20 april 2024.

Maandag 2 oktober 2023

Onderwerp: **Vikingen op de Maas**

Presentatie: **Guus Peters uit Elsloo**

Aanvullend bewijs van de aanwezigheid van de Vikingen in het gebied Stein/Maasmechelen is niet alleen de in 2020 gevonden Vikingbijl maar ook een Odinpil nabij Maasmechelen. Ook zou er sprake zijn van een schilpadfibula. Ook weten we nu dat de oudste vermelding van een kasteelheer van Elsloo uit 1108 dateert en Arnulfus de Heslooes werd genoemd. Alles bij elkaar kan men niet meer om Stein/Maasmechelen (Boorseme, Kotem, Stein en Elsloo vormden volgens onze inzichten het kroondomein Aschloa) heen voor de plaats van het Vikingkamp. Of de Vikingen hier waren is nu geen vraag meer. Het is nu nog de vraag **waar** precies hun kamp in dit gebied lag. Guus Peters is verbonden aan het Historiehuis van de Maasvallei en brengt de lezingen ook namens het Historiehuis.

Maandag 6 november 2023

Onderwerp: **Bedreigde amfibieën in Limburg**

Presentatie: **Wil Niessen uit Grevenbicht**

Daarin zal Wil Niessen uiteenzetten dat Limburg, en dan met name het Heuvelland, bekend is om het voorkomen van de meest bedreigde amfibieën van Nederland, waaronder de vroedmeesterpad en geelbuikvuurpad.

Maandag 4 december 2023

Onderwerp: **Marokko**

Presentatie: **Guus en Martina Reinartz uit Schaesberg**

Zeer fascinerende presentatie over Marokko, met beelden van ongerepte schoonheid van de bergketens van de Hoge Atlas en de stille betovering van de woestijnen. Als een parelsnoer liggen witte, met massieve muren en hoge torens versterkte havensteden aan de Atlantisch kust.

Maandag 8 januari 2024

Onderwerp: **Sneeuwkllokjes**

Presentatie: **Stef Keulen uit Hulsberg**

Bioloog Stef Keulen zal ingaan op deze bijzondere plantengroep, ons inwijden in de kenmerken van de verschillende soorten, hun verspreiding en met veel foto's krijgen we vanzelf zin in het vroege voorjaar.

Maandag 5 februari 2024

Presentatie: **Nog niet definitief vastgesteld.**

Maandag 4 maart 2024

Onderwerp: **Geleenbeek**

Presentatie: **Olaf Op den Kamp uit Morsbach**

Van een rechtgetrokken zwarte mijnwaterbeek is de Geleenbeek weer een slingerende blauwe ketting langs

groene natuurparels geworden. Gedurende de presentatie volgen we de Geleenbeek en zijn zijbeken van de bron bij het Imstenraderbos in Heerlen tot de monding in de Molenplas bij Ohé en Laak. Aan bod komen natuurlijk ook de gevarieerde flora en fauna langs de beek.

Zaterdag 20 april 2024

Dagwandeling: Gids: Olaf Op den Kamp

Vertrek 8.30 uur op het Dorine Verschureplein met touringcar Vliex. Terug in Elsloo rond 18.00 uur. Opgeven voor deelname aan deze wandeling is zoals gebruikelijk na 1 januari 2024.

Ook in het voorjaar van 2024 trekken we weer met Eifelkenner Olaf Op den Kamp de Eifel in. We beginnen met een wandeling door een van de mooiste beekdalen van de Duitse Eifel, het Perlenbachtal waar medio april 100.000-en wilde narcissen in bloei staan. De graslanden langs de beek worden al eeuwenlang als hooiland gebruikt. Ze worden niet bemest en altijd pas laat gemaaid. De enige bemesting die hier plaatsvindt is door middel van zogenaamde vloeiweiden waarbij met vruchtbaar slib beladen beekwater over de graslanden stroomt. Dit zorgt voor een bijzondere vegetatie in deze bergweiden waar 's zomers soorten als zwart knooppkruid, bergcentaurie, wolverlei en blauwe knoop groeien. In het voorjaar staan er behalve de ontelbare wilde narcissen ook soorten als rood peperboompje en bosanemoon. In de lucht cirkelen rode wouwen en in de boomtoppen van de sparrenbossen roepen sijsjes, goudvinken en kruisbekken. Na een niet al te moeilijke wandeling van circa 7 kilometer kunnen we weer in de bus stappen en is het tijd voor een welverdiende pauze.

's Middags wandelen we langs de bovenloop van de Rur. We starten vlakbij het Klooster Reichenstein en wandelen door het Naturschutzgebiet Gebirgsbach Rur. De Rur is hier nog een echte bergrivier met flinke stroomversnellingen, schuimkoppen en grote rotsblokken in het water. Het pad langs de Rur is deels glad, glibberig en met grote stenen bezaaid, iets voor de wat meer geoefende wandelaar, maar met goede schoenen en met behulp van een wandelstok voor de meesten te doen. Alternatief voert een brede bosweg parallel eraan op de andere oever van de Rur, voor elk wat wils dus. Langs de Rur staan zwarte elzen en gewone esdoorns. Hier en daar bloeien wilde narcissen, bosanemonen of paarbladig goudveil. Met een beetje geluk ontdekken we een grote gele kwikstaart of waterspreeuw. Na circa 5 km bereiken we het prachtige vakwerkdorpje Monschau. Hier verzorgt Olaf een stadswandeling waarbij we de geschiedenis van dit lakenmakersstadje ontdekken. Hierbij zien we onder meer de drie kerken van Monschau, de patriciërshuizen waaronder het Rotes Haus en de ruïne Haller. Daarna sluiten we de wandeling af in een café aan de Markt.

Perlenbachtal, narcissenwandeling
Foto: Olaf Op den Kamp

Jaarprogramma 2023 Vogelwerkgroep de Wouw

Zaterdag 7 oktober

Landelijke Birdwatch-telling in het buitengebied van Meers.

Vertrek om 9.00 uur bij de kleine poel naast het voetbalterrein van Meers.

Zondag 15 oktober

Wandeling o.l.v. de vogelwerkgroep in de Maasband.

Vertrek om 9.00 uur bij de kleine poel naast het voetbalterrein van Meers.

Zondag 12 november

Wandeling o.l.v. de vogelwerkgroep bij de grindgaten van Meers.

Vertrek om 9.00 uur bij de Fanfarezaal in Meers (bij de Witte Börstel).

Donderdag 21 december

Punt-Transect-Tellingproject (PTT)

Vertrek om 9.00 uur bij de kasteeltoren en de botanische tuin in Elsloo.

Jaarprogramma 2023 Beverwerkgroep

Zaterdag 26 augustus 2023

Bevers spotten o.l.v. werkgroepleden

Vertrek 21.00u. kleine l'Ortye grindgat Meers

Aantal deelnemers maximaal 10!!!

Opgeven via: ivn.elsloo.deelnemers@gmail.com

Jaarprogramma 2023 Excursiewerkgroep

Zondag 8 oktober

Vroege ochtendwandeling

Vertrek 7.30 uur, Op den Dries, Catsop

Gids: Gertie Cordewener

Zondag 5 november

Stiltewandeling. Gids: Gertie Cordewener

Zaterdag 4 november

Natuurwerkdag

Dinsdag 26 december

Winterwandeling. Gids: Marjo Dullens

Vertrek 10 uur bij ingang botanische tuin Elsloo

Nadere info via de website en nieuwsbrief t.z.t..

Voor alle wandelingen van de excursie- en beverwerkgroep geldt: opgeven via:

ivn.elsloo.deelnemen@gmail.com

Maximaal aantal deelnemers 20 !!!

Kidsactiviteiten voor kinderen van 4 tot 12 jaar

Voor deze activiteit hoeft men zich niet op te geven; ouders/grootouders/ooms/tantes/buren zijn van harte welkom om samen met de kinderen aanwezig te zijn in de botanische tuin Elsloo van 14 tot 16.30 uur.

Zondag 10 september

Herfstactiviteit: “Kriebelende beestjes”

Een nog nader te bepalen zondag in december

Winteractiviteit: “Kerstversieringen maken”

(Onder voorbehoud)

Schoolactiviteiten aanvulling schooljaar 2023

Woensdag 15 november 2023
Boomfeestdag: (Onder voorbehoud)

LET OP:

Dagwandeling 20 april 2023
Zie hiervoor bladzijde 59.

Gebirgsbach Rur
Foto: Olaf Op den Kamp

